

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลและมีข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 25 คน ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก จำนวน 64 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 13 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา จำนวน 12 คน รวม 114 คน
  - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัย 2 ประเภท คือ การวิจัยเชิงปริมาณอาศัยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการประชุมระดมสมอง อาศัยวิธีการแบบ Panel Discussion เพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 2 กลุ่มดังนี้

2.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามใช้ประชากร

2.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิธีการประชุมระดมสมอง ได้จากการเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดโควตา ประกอบด้วยผู้อำนวยการกองการศึกษา 1 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 2 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 3 คน และผู้ดูแลเด็กเล็ก จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือในการวิจัย 2 ประเภท คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามจะเป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งแบ่งเป็นระดับคะแนน คือ ระดับคะแนน 5 ความหมายมีปัญหามากที่สุด ระดับคะแนน 4 ความหมายมีปัญหา มาก ระดับคะแนน 3 ความหมายมีปัญหาปานกลาง ระดับคะแนน 2 ความหมายมีปัญหา น้อย ระดับคะแนน 1 ความหมายมีปัญหา น้อยที่สุด ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา และการประชุมระดมสมอง จะใช้วิธีการ Panel Discussion โดยจัดประชุมเพื่อระดมสมอง ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นพิธีกรป้อนคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงท้องถิ่นอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา และนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังกัด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมกับกำหนดวันรับแบบสอบถามกลับคืน โดยผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ ที่ว่าการอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ด้วยตนเอง และกรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในเวลาที่กำหนดผู้วิจัยติดตามด้วยตนเอง ผลปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 114 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้จำนวน 114 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการประชุมระดมสมอง โดยใช้

วิธีการ Panel Discussion ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารซึ่งเป็นผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา โดยนำผลการวิจัยจากการวิจัยเชิงปริมาณ และนำแนวคิดต่าง ๆ จากการสังเคราะห์ในบทที่ 2 ส่งถึงกลุ่มตัวอย่างล่วงหน้าประมาณ 2 สัปดาห์ เพื่อเป็นแนวทางในการประชุมระดมสมอง ผู้วิจัยนัดหมายกลุ่มตัวอย่างเพื่อการประชุม ผู้วิจัยดำเนินการโดยทำหน้าที่เป็นพิธีกร การประชุมระดมสมองผู้วิจัยจะมีการบันทึกเทปโดยขออนุญาตจากกลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ดังต่อไปนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

4.1.1 ศึกษารายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

4.1.2 ศึกษาปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.1.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ในลักษณะเชิงปริมาณโดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมระดมสมอง ผู้วิจัยถอดข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเทปมาพิจารณา ร่วมกับการจดบันทึกของผู้วิจัย แล้วทำความเข้าใจในภาพรวมตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน วิเคราะห์โดยตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ในลักษณะเชิงคุณภาพ โดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปมาน แล้วนำมาบรรยายวิเคราะห์เป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากปัญหาและแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมมีปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกด้านเช่นกัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำแผน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเตรียมการวางแผน เช่นเดียวกันทั้ง 4 กลุ่ม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 17 การจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการวางแผนในแต่ละแผนงานและโครงการได้อย่างเพียงพอ ซึ่งมีปัญหาในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอยู่ในระดับน้อย

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ประเด็นที่มีผู้เสนอแนะมากที่สุดในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านการเตรียมการวางแผน คือ ควรมีการวิเคราะห์ปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาความต้องการเพื่อนำมากำหนดนโยบายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดทำแผน คือ ควรสร้างความตระหนักและความสำคัญต่อการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการปฏิบัติตาม คือ ควรจัดการประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการแก่ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องก่อนลงมือปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการให้เข้าใจตรงกัน และด้านการติดตาม ควบคุมและประเมินผล คือ ควรมีวิธีการประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแต่ละโครงการ

3. แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา

3.1 ขั้นตอนการเตรียมการวางแผน มีแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี คือ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง เทคนิคการเขียนโครงการและการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้แก่บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศึกษานโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัยจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น รวมทั้งการวิเคราะห์ปัญหาและลำดับความสำคัญของปัญหา ความต้องการเพื่อนำมากำหนดนโยบายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรด้านการวางแผนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชัดเจน และมีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีโดยตรง จัดระบบข้อมูลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้อย่างเป็นระบบและ

เป็นปัจจุบัน ให้ชุมชน คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผน

3.2 ขั้นการจัดทำแผน มีแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี คือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรมีการประชุมชี้แจงนโยบายและเป้าหมายเพื่อให้แต่ละศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกิดความตระหนัก ให้ความสำคัญและเข้าใจตรงกันในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วิเคราะห์โครงการในด้านความเป็นไปได้ ความสอดคล้องกับนโยบายและผลผลิตของโครงการ ให้ชุมชน คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน/โครงการ ให้มีการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ในระหว่างดำเนินการ นำข้อมูลสารสนเทศ สถิติผลการดำเนินงานมาใช้ในการจัดสรรงบประมาณ และจัดให้มีการนิเทศ แนะนำการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

3.3 ขั้นการปฏิบัติตามแผน มีแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี คือ จัดประชุมเจ้าหน้าที่การเงินและพัสดุของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการจัดสรรงบประมาณ ทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีให้เพียงพอ และการเบิกจ่ายเงิน วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว เตรียมบุคลากรเพื่อปฏิบัติตามแผนอย่างพอเพียง พร้อมประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการแก่บุคลากรผู้รับผิดชอบก่อนลงมือปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ โดยมอบหมายและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีแก่บุคลากรให้ชัดเจน จัดทำเอกสารคู่มือการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี จัดทำป้ายปฏิทินการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีในแต่ละฝ่ายโดยจัดลำดับโครงการที่มีความจำเป็นอย่างสูงก่อน จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การทำงานเป็นทีม การประสานงาน เทคนิคการมีส่วนร่วมเพื่อผลสำเร็จของงานให้กับบุคลากรในสังกัด พร้อมทั้งควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศการปฏิบัติงานตามแผนอย่างเป็นระบบและทันตามกำหนดเวลา

3.4 ขั้นติดตาม ควบคุมและประเมินผล มีแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี คือ ควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการสร้างเครื่องมือประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ ให้แก่ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นักวิชาการศึกษา ผู้อำนวยการกองการศึกษา ทุกคนได้ทราบและลงมือปฏิบัติ ผู้รับผิดชอบการประเมินควรมีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการประเมินและนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาการจัดทำแผนใหม่ การติดตาม ประเมินผลควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแต่ละโครงการและทำอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง ผู้ปฏิบัติงานและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการ

ประเมินผลการปฏิบัติงานและมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ผลที่ได้จากการประเมินแผนงานโครงการ พร้อมทั้งเผยแพร่ผลสำเร็จของโครงการให้สาธารณชนทราบ

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาและแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา มีประเด็นที่น่าสนใจอันจะเป็นข้อมูลนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

1. จากการศึกษาค้นคว้าการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า มีปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องดำเนินการในทุกต้นปีงบประมาณ เพื่อให้ได้ทราบว่าในปีงบประมาณนั้น ๆ จะมีทิศทางในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างไร ซึ่งผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องระดมความคิดร่วมกันในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี นอกจากนี้ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก นักวิชาการศึกษา และผู้อำนวยการกองการศึกษาได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นอย่างดี ผลวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของสมนึก สิงห์ไธน้อย (2544) ที่ทำการศึกษารวบรวมแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าโครงการปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน และสอดคล้องกับการศึกษาของปราโมทย์ นิยมกร (2547) ที่ทำการศึกษารวบรวมปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดระยอง พบว่า ปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย

2. จากผลการวิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา พบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการเตรียมการวางแผน คือ

ควรมีการวิเคราะห์ปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาความต้องการเพื่อนำมากำหนดนโยบายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งนี้เนื่องมาจากการมีส่วนร่วมของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก นักวิชาการศึกษา และผู้อำนวยการกองการศึกษา ในการดำเนินงานการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปียังไม่เพียงพอ ด้วยเหตุว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก นักวิชาการศึกษา และผู้อำนวยการกองศึกษาน้อยแต่ภาระงานมีมาก ประกอบกับภาระงานที่ปฏิบัติประจำวันนั้นเกี่ยวข้องกับผู้ที่มียุทธะหว่าง 3-5 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยที่ไม่สามารถดูแลตนเองได้ดีเท่าที่ควร ดังนั้นจึงต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการควบคุมดูแลผู้เรียนตลอดเวลา อีกทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก นักวิชาการศึกษา และผู้อำนวยการกองการศึกษาอาจยังมีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนงานการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีไม่ดีเท่าที่ควร ด้วยเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก นักวิชาการศึกษา และผู้อำนวยการกองการศึกษาไม่สามารถดำเนินงานการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีได้อย่างครบทุกขั้นตอน ขาดการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมา จึงไม่สามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่จะแก้ไขหรือพัฒนาสิ่งใดก่อนหลังได้ การเตรียมการวางแผน จึงเป็นเพียงการกำหนดหรือระบุปัญหาเช่นปีที่ผ่านมา ซึ่งโดยทั่วไปในการเตรียมการวางแผนทุกครั้งจะต้องมีข้อมูล หรือผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหา หรือผลการประเมินแผนงานโครงการที่เกิดขึ้นก่อน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเตรียมการวางแผนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของณัฐกุล รุณผาบ (2540 : 76) ที่ทำการศึกษาเรื่องสภาพการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย กล่าวว่าในการจัดเตรียมแผนงานหรือโครงการควรมีการสรุปผลการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมาประกอบกับวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา พิจารณากำหนดลักษณะการจัดทำแผนปฏิบัติการ ครอบคลุมคิดในการเตรียมการจัดทำแผนงานโครงการต่างๆ เพราะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการเบื้องต้นว่ามีภารกิจ แผนงานโครงการใดที่ควรปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาให้ดีขึ้นตามลำดับก่อนหลัง เพื่อให้ตรงกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ

2.2 แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดทำแผน คือ ควรสร้างความตระหนักและความสำคัญต่อการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ทั้งนี้เป็นเพราะหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก นักวิชาการศึกษาและผู้อำนวยการกองการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจใน

การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ถูกต้อง การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีก็ดำเนินการไปด้วยความเคยชินโดยใช้ประสบการณ์เดิม คือ มีความพยายามที่จะจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สำเร็จเป็นรูปเล่มโดยเร็ว โดยขาดความตระหนักในความสำคัญของการวางแผนปฏิบัติการประจำปีว่าแผนปฏิบัติการประจำปีที่ดีซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบมาตั้งแต่ต้นนั้นจะสามารถใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา มีความตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการวางแผนปฏิบัติการประจำปีนั้นก็จะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

2.3 แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการปฏิบัติตามแผน คือ ควรจัดการประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการแก่ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องก่อนลงมือปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการให้เข้าใจตรงกัน ทั้งนี้เป็นเพราะหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก นักวิชาการศึกษาและผู้อำนวยการกองการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา เป็นระดับปฏิบัติการ ซึ่งภาระงานส่วนใหญ่ คือการดูแลผู้เรียนที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี ซึ่งเป็นวัยที่ต้องให้การดูแลอย่างใกล้ชิด เวลาส่วนใหญ่ในแต่ละวันจะหมดไปกับผู้เรียน ทำให้ไม่มีเวลาในการประชุมหรือศึกษารายละเอียดของโครงการต่าง ๆ อย่างจริงจัง การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีดังกล่าวก็ดำเนินการไปตามความเคยชินหรือประสบการณ์เดิม ขาดการประชุมปรึกษาหารืออย่างเป็นทางการ เพื่อสร้างความเข้าใจในรายละเอียดของโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจนี้นับเป็นกระบวนการที่สำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมศักดิ์ สิ้นธุระเวช (2541 : 34) ได้เสนอแนวคิดว่าควรสร้างความเข้าใจให้แก่บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยจัดประชุมชี้แจงประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อต่าง ๆ ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของธรรมนูญโรงเรียนหรือแผนปฏิบัติการเพื่อก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ส่งเสริมความร่วมมือในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

2.4 แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการติดตาม ควบคุมและประเมินผล คือ ควรให้มีการประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแต่ละโครงการ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการที่หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ขาดความรู้ความเข้าใจในรายละเอียด

ของแผนงานหรือโครงการ อันเนื่องมาจากขาดการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจในการดำเนินงาน การวางแผนปฏิบัติการประจำปีเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และ เป้าหมายของโครงการต่าง ๆ ซึ่งสุขวัฒน์ นุ่มนวลศรี (2547 : 53) กล่าวว่า การกำกับติดตามและ ประเมินผลนั้นเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน แล้วหา วิธีการปรับปรุงแก้ไขให้ทันที่ โดยอาจใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ การรายงานผลในที่ประชุม การรายงานตามแบบที่กำหนด แบบสำรวจ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ เป็นต้น และเมื่อเสร็จสิ้นโครงการต้องมีการ ประเมินผลโดยอาจใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย อาทิ การใช้แบบประเมินสอบถามผู้เกี่ยวข้อง การสรุปผลการประชุมคณะกรรมการ เป็นต้น หากแต่ต้องกำหนดรูปแบบหรือวิธีการที่เหมาะสม และสอดคล้องกับเป้าหมายของการดำเนินงาน จึงจะทำให้การดำเนินงานและการจัดการศึกษา ประสบผลสำเร็จ

3. จากผลการวิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัด นครราชสีมา โดยใช้ข้อมูลจากการประชุมระดมสมองร่วมกับข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม ปลายเปิดและการสังเคราะห์แนวคิดในบทที่ 2 เพื่อให้เป็นแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัด นครราชสีมา พบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

3.1 แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการเตรียมการวางแผน คือ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องเทคนิคการเขียนโครงการและการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ให้แก่บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งนี้ปัญหาที่พบมากที่สุดในการเตรียมการวางแผน คือ ปัญหาความรู้ ความเข้าใจในการเขียนโครงการของครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ดังนั้นจะต้องสร้าง กระบวนการและองค์ความรู้ให้แก่ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก เพื่อที่จะสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ จึงต้องมี การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ คือ มีทั้งการรับความรู้ ความเข้าใจอย่างแท้จริง สอดคล้องกับ เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม (2550) ที่กล่าวว่า การเขียนโครงการเป็นการกำหนดทิศทาง ขอบเขต แนวปฏิบัติในการดำเนินงาน เพื่อให้งานนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และสอดคล้องกับ สุวิมล ศิริกานันท์ (2550) ที่กล่าวว่า การเขียนโครงการจะช่วยให้มองเห็นภาพคร่าว ๆ ของ โครงการที่จะดำเนินต่อไปในอนาคต หากเขียนไม่ครบองค์ประกอบที่จำเป็นแล้ว ก็จะทำให้งาน นั้นขาดความสมบูรณ์ได้จึงควรมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.2 แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดทำแผน คือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรมีการประชุมชี้แจงนโยบายและเป้าหมายเพื่อให้แต่ละศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกิดความตระหนัก ให้ความสำคัญและเข้าใจตรงกันในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาที่พบมากที่สุดในการจัดทำแผน คือ ปัญหาการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการวางแผนในแต่ละแผนงานและโครงการไม่เพียงพอ การจัดทำแผนงาน/โครงการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้น ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นักวิชาการศึกษา และผู้อำนวยการกองการศึกษาควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวิเคราะห์นโยบาย การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย รวมทั้งจะต้องสามารถวิเคราะห์ความสอดคล้องของโครงการและจัดลำดับความสำคัญของโครงการได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้สามารถกระจายงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับการศึกษาของสุวรรณ บูราณ (2537) ที่ทำการศึกษาเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า มีความจำเป็นในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปี คือ มีความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมมากในเรื่องการพิจารณาเกณฑ์ในการตัดสินใจ กำหนดทางเลือก การจัดลำดับความสำคัญจากแผนงานและโครงการในการเตรียมการวางแผน การกำหนดวิธีการในชั้นการวางแผน สอดคล้องกับกิติมา ปรีดีดิลก (2529 : 70) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่จะต้องจัดขึ้นเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ทุกวันนี้วิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นักวิชาการศึกษา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีโอกาสรับการอบรมเรื่องการวางแผนน้อย จึงทำให้เกิดปัญหาขึ้นในชั้นการจัดทำแผน

3.3 แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการปฏิบัติตามแผน คือ จัดประชุมเจ้าหน้าที่การเงินและพัสดุของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการจัดสรรงบประมาณ ทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีให้เพียงพอ และการเบิกจ่ายเงิน วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาที่พบมากในชั้นการปฏิบัติตามแผน คือ ขาดการประสานงานกับฝ่ายการเงินและพัสดุมีความล่าช้า การขาดความร่วมมือของบุคลากร การขาดความรับผิดชอบของเจ้าของโครงการ ดังนั้น ผู้อำนวยการกองการศึกษา จึงจำเป็นที่จะต้องมีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ โดยให้ผู้รับผิดชอบโครงการรายงานความก้าวหน้า รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน เพื่อที่

ฝ่ายบริหารจะได้หาวิธีการแก้ไขต่อไป สอดคล้องกับการศึกษาของสันติสุข สันติศาสนสุข (2537) ที่ทำการศึกษารื่องสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกองการศึกษา พิเศษ กรมสามัญศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การขาดรูปแบบหรือหลักเกณฑ์ในการประสานงาน เพื่อให้ผลสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้จะทำให้เกิดปัญหา และสอดคล้องกับประพิศ นามกร (อ้างถึงใน เทียมจันทร์ สุขศิริ. 2542 : 115) ที่ทำการศึกษารื่องการศึกษาปัญหาการวางแผน ปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ ในเขตการศึกษา 12 ผลการศึกษาพบว่าขั้นปฏิบัติตามแผนต้องให้ผู้รับผิดชอบแผนปฏิบัติ การที่ได้รับการอนุมัติแล้วนำไปดำเนินการ โดยผู้ที่เป็นหัวหน้าดำเนินการต้องชี้แจงบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ร่วมปฏิบัติงานนั้น ๆ ได้ปฏิบัติ โดยจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน ร่วมประสานความคิดเห็นเพื่อจะได้ข้อสรุปที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และ เป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

3.4 แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านติดตาม ควบคุมและ ประเมินผล คือ ควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการสร้างเครื่องมือประเมินผลการดำเนินงานของ โครงการให้แก่ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นักวิชาการศึกษา ผู้อำนวยการ กองการศึกษา ทุกคนได้ทราบและลงมือปฏิบัติ ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาในขั้นติดตาม ควบคุมและ ประเมินผลที่พบมาก คือ ผู้รับผิดชอบการประเมินผลไม่มีความรู้ความเข้าใจข้อมูลในโครงการที่ ประเมิน และผู้รับผิดชอบไม่สามารถสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินครอบคลุมวัตถุประสงค์ เป้าหมายของแต่ละโครงการได้ ดังนั้น จึงต้องจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นักวิชาการศึกษา ผู้อำนวยการกองการศึกษา สามารถสร้างเครื่องมือได้ จึงจะทำให้ข้อมูลที่รายงานมีความถูกต้องและเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ วัลลภา ทองวัฒนพร (2536) ที่ทำการศึกษารื่องสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การติดตามและ ประเมินผลที่ขาดเครื่องมือที่เชื่อถือได้ ย่อมทำให้เกิดปัญหาในขั้นตอนนี้ได้ สอดคล้องกับสุวิมล ติรกันันท์ (2550) ที่กล่าวว่าเครื่องมือที่ดีจะช่วยให้ทราบว่าสิ่งที่ดำเนินการไปมีความเหมาะสม หรือไม่ อย่างไร ประสบปัญหาอะไรบ้าง ประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังหรือไม่ สอดคล้องกับ สิ่งทีคาดหวังเพียงใด ควรดำเนินการต่อไปหรือควรปรับปรุง ซึ่งเท่ากับเป็นการตัดสินใจคุณค่าของสิ่ง ที่กำลังจะดำเนินการหรือดำเนินการไปแล้ว นอกจากนี้ก็จะทำให้การบริหารงานตามแผนที่กำหนด มีคุณภาพไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัญหาและแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ค้นพบข้อมูลที่สำคัญอันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา มีปัญหาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย ซึ่งในแต่ละด้านยังพบปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา

1. ด้านการเตรียมการวางแผน มีปัญหาในเรื่องบุคลากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่องการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ดังนั้น ควรจัดประชุม อบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การจัดศึกษาดูงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่สามารถนำแผนปฏิบัติการประจำปีมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการศึกษาได้ประสบผลสำเร็จจนเป็นที่ยอมรับในระดับต่าง ๆ
2. ด้านการจัดทำแผน มีปัญหาในเรื่องงบประมาณไม่เพียงพอในแต่ละแผนงานและโครงการ ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการวางแผนในแต่ละแผนงานและโครงการให้เพียงพอ
3. ด้านการปฏิบัติตามแผน มีปัญหาในเรื่องความล่าช้าของการเบิกจ่ายเงินและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญในเรื่องการเบิกจ่ายเงินและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปด้วยความสะดวกและรวดเร็ว
4. ด้านติดตาม ควบคุมและประเมินผล มีปัญหาในเรื่องผู้ประเมินผลโครงการยังขาดความรู้ ความเข้าใจข้อมูลในโครงการที่ประเมินพร้อมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินไม่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ เป้าหมายของแต่ละโครงการ ดังนั้น ควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการสร้างเครื่องมือประเมินผลการดำเนินงานของโครงการให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการติดตาม ควบคุมและประเมินผลแผนปฏิบัติการมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและสามารถสร้างเครื่องมือเลือกวิธีการในการประเมินผลอย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเจาะลึกสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข อันจะนำไปสู่การพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงพัฒนาเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นการค้นหารูปแบบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่เหมาะสม และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก